

Інформація щодо консультацій МОН України з JPI Oceans

Станом на листопад 2019 року Міністерство освіти і науки України веде консультації з Ініціативою ЄС з морських досліджень (JPI Oceans).

4-5 листопада у м. Мадрид, королівство Іспанія, відбулося засідання урядових представників Ініціативи ЄС зі спільного програмування з питань морських досліджень. З огляду на зацікавленість участі у зазначеному інструменті, Україна була запрошена як спостерігач без права голосу.

Представник МОН проінформував JPI OCEANS щодо намірів України стати членом цієї ініціативи, а також взяти участь у спільному оголошенні конкурсу наукових проєктів. **Була представлена система організації морських наукових досліджень в Україні, з акцентом на надзвичайній важливості відновлення морської дослідницької інфраструктури, втраченої внаслідок анексії Криму.** Зокрема, МОН працює над концепцією Державної цільової науково-технічної програми відновлення морських досліджень та науково-дослідницької інфраструктури. Водночас представник України звернув увагу на те, що попри втрати наша держава має потенціал для того, щоб стати партнером в межах дій JPI OCEANS. Представники держав-членів та секретаріату привітали бажання України та пообіцяли всебічну підтримку.

Головні дискусії під час зустрічі відбувалися навколо бачення ЄС співробітництва з JPI OCEANS. Представник Єврокомісії поінформував, що ЄС і надалі підтримуватиме ініціативу, однак переговори щодо співробітництва буде проводити з кожною країною окремо. На думку ЄС, представники держав-членів можуть забезпечити представництво своїх інтересів в JPI OCEANS кожна окремо, в межах окремих переговорів.

Така позиція викликала надзвичайне занепокоєння і представників сторін, і секретаріат, адже головна мета ініціативи – максимальна синергія в межах ERA. Також, на думку делегата від Італії, представники держав-членів вже мають мандат виступати від імені держави стосовно питань JPI OCEANS. Тож сторони продовжать дискусію, використовуючи дипломатичні канали. Варто відзначити, що ця дискусія чітко продемонструвала підхід ЄС до співпраці на наступні 10 років. Перевага надаватиметься двосторонній співпраці над підтримкою спільних ініціатив.

Наступним питанням було обговорення регіонального співробітництва. Представник Італії застеріг від спільного підходу на локальному рівні. Глобальний та регіональний підходи можуть значно різнитися через те, що країни можуть відрізнятися економічними показниками, політичними цілями, національними програмами, крім того – як у випадку чорноморського регіону – співробітництво взагалі неможливе.

Представник України наголосив, що розглядати Чорноморську підкомісію Міжурядової океанографічної комісії ЮНЕСКО як майданчик для співпраці наразі неможливо. Тим більше, робота зазначеної підкомісії зараз заблокована.

Наступним стало обговорення оновлення змін у підходах та стратегії роботи. JPI OCEANS хоче оновити стратегії, щоб вони відповідали викликам сучасності.

Під час панельних дискусій йшлося якраз про напрацювання стратегій у межах JPI OCEANS та їхню подальшу імплементацію та використання урядами країн-членів. Секретаріат висловив занепокоєння тим, що стратегічні документи ініціативи можуть бути не корисними чи не співпадати з уже чинними програмними документами в кожній з держав. Тому до наступних засідань необхідно здійснити аналіз стратегічних документів ініціативи та України: наскільки цілі співпадають чи навпаки.

Під час неформальних переговорів **представник Італії передав запрошення для українських вчених взяти участь у семінарі з питань шумового забруднення морського середовища, що відбудеться у січні 2020 року.**

Також координатор дії Munition in the sea в межах JPI OCEANS **передав Україні для опрацювання документи щодо механізму започаткування спільного конкурсу наукових проєктів.**

Проведено також переговори з секретаріатом JPI OCEANS щодо механізму приєднання до ініціативи.

Під час другого дня засідання держави-координатори презентували основні проблеми, принципи та прогрес у реалізації зазначених дій. Представник Норвегії зазначила, що JPI OCEANS залучає представників jrc як експертів. Відповідно до статутних задач об'єднаного дослідницького центру, експерти центру проводять експертизу на безкоштовній основі поданих на конкурс проєктів різних сторін, а також координують JPI OCEANS у контексті релевантності завдань та цілей даної ініціативи цілям ЄС в цілому. Залучати таких експертів може і Україна, як асоційована держава до рамкової програми ЄС.

Також була презентована типова схема реалізації дій у межах ініціативи. Представник секретаріату JPI OCEANS зазначив, що приблизно рік займає обговорення теми та проблематики нової дії, рік на її затвердження урядовими уповноваженими, від двох до чотирьох на імплементацію проєкту та шість місяців на самоаналіз та підбиття підсумків.

Стосовно дії munition in the sea сторони визначили, що Італія як керівник дії до нового року підготує необхідні документи для оголошення конкурсу. Документи будуть розіслані зацікавленим країнам. До наступного засідання уповноважених представників, що відбудеться у травні 2020-го, сторони мають подати на розгляд спільний документ для схвалення урядовими представниками початку конкурсу.

Крім того, в межах кожного конкурсу проектів країни, які беруть в ньому участь, можуть визначити експертів для роботи з пропозиціями. Україна може визначити експерта у разі участі у конкурсі проектів в рамках дії.

Під час дискусій на полях заходу було обговорено питання членства з секретаріатом ініціативи. Членство в ініціативі дасть Україні право голосу та можливість пропонувати дії чи оголошення конкурсу проектів відповідно до державних інтересів. Крім того, членство в JPI OCEANS дасть змогу бути керівником проектів, що фінансуються рамковими програмами ЄС з досліджень та інновацій.

Також Україні було запропоновано розглянути можливість участі у спільному конкурсі проектів за тематикою blu biotechnology.